

## Landstingsstyrelsens förslag till beslut

---

### **Motion 2006:4 av Janne Stefanson m.fl. (kd) om att inrätta en akutmottagning inom beroendevården med inriktning på missbrukande kvinnor**

Föredragande landstingsråd: Birgitta Rydberg

#### Ärendet

Motionärerna föreslår landstinget att utreda förutsättningarna för inrättande av en akutmottagning inom beroendevården med inriktning på missbrukande kvinnor.

#### Förslag till beslut

**Landstingsstyrelsen** föreslår landstingsfullmäktige besluta

*att* uppdra åt beroendemottagningarna att intensivifierar arbetet att avgränsa särskilda väntrum för kvinnor på beroendeakuterna

*att* i övrigt anse motionen besvarad.

Missbrukande kvinnor som söker hjälp på en beroendeakut riskerar att i väntrummet träffa män som tidigare misshandlat eller utnyttjat dem. För närvarande finns inte några särskilda väntrum för kvinnor. Man försöker dock avgränsa väntrummen så att kvinnor får en särskild avdelning. Landstingsstyrelsen anser att det är viktigt att beroendemottagningarna intensivifierar arbetet att avgränsa särskilda väntrum för kvinnor på beroendeakuterna.

#### **Bilagor**

- 1 Motion
- 2 Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande

## Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 9 maj 2007.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 22 maj 2007.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till v-ledamotens förslag, dels till mp-ledamotens förslag.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

*V-ledamoten reserverade sig:*

”**Vänsterpartiet** föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* den borgerliga alliansen fullföljer beslutet i HSU 16/2 2006 om att inrätta särskilda avgiftningsplatser för missbrukande kvinnor samt *att* den utredning som påbörjades 2006 om att inrätta en sådan mindre enhet i beroendecentrums lokaler på S:t Görans sjukhus fullföljs

Vänsterpartiet ställer sig bakom intentionerna i kristdemokraternas motion om att inrätta en särskild vårdenhet för kvinnor inom beroendevården. Majoritetens förslag om att inrätta en särskild vårdenhet för kvinnor blir ett slag i luften om man inte anpassar den fortsatta avgiftningen och vården efter kvinnors särskilda behov.”

*Mp-ledamoten reserverade sig:*

”Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta *att* bifalla motionen. I avvaktan på att en särskild akutmottagning för missbrukande kvinnor inrättas är det viktigt att förvaltningen vidtar nödvändiga åtgärder på de befintliga akutmottagningarna som så att män och kvinnor inte behöver dela utrymmen.”

## Ärendet och dess beredning

**Janne Stefanson m.fl. (kd)** har i en motion (bilaga), väckt den 14 februari 2006, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* utreda förutsättningarna för att inrätta en akutmottagning inom beroendevården med inriktning på missbrukande kvinnor.

Yttrande har inhämtats från hälso- och sjukvårdsnämnden.

**Hälso- och sjukvårdsnämnden** har den 22 mars 2007 avgett följande yttrande.

”Missbrukande kvinnor befinner sig ofta i en svår social situation. Kvinnor som dricker känner ofta stor skam och har lägre självkänsla. Ofta finns det många hinder för kvinnan att söka vård. Det kan vara en lång och svår process för den missbrukande kvinnan att komma till vården.

Under år 2005 gjorde kvinnor 4 200 besök på beroendeakuterna eller 11 besök per dygn. Det utgör 23 procent av det totala antalet besök.

Missbrukande kvinnor som söker hjälp på en beroendeakut riskerar att i väntrummet träffa män som tidigare misshandlat eller utnyttjat dem. För närvarande finns inte några särskilda väntrum för kvinnor. Man försöker dock så gott det går avgränsa väntrummen så att kvinnor får en särskild avdelning. Hälso- och sjukvårdsnämnden anser att det är viktigt att detta arbete fortsätter och att det vid beroendemottagningarna bör inrättas avgränsade väntrum för kvinnor.”

*S- och v-ledamöterna deltog ej i beslutet.*

*Mp-ersättaren antecknade följande särskilda uttalande.*

”Om jag hade haft yrkanderätt skulle jag föreslagit hälso- och sjukvårdsnämnden *att* bifalla motionen.

I avvaktan på att en särskild akutmottagning för missbrukande kvinnor inrättas är det viktigt att förvaltningen vidtar nödvändiga åtgärder på de befintliga akutmottagningarna som så att män och kvinnor inte behöver dela utrymmen.”

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 10 januari 2007 bifogas (bilaga)

## Bilagor

### Motionen

Missbrukande kvinnor har ofta en svår social situation. De är en utsatt och osynliggjord grupp. Kvinnor och män har olika mönster i sitt drickande och oftast olika orsaker till varför de dricker. Till skillnad från männen dricker kvinnorna sällan för berusningens skull, utan snarare för att lindra sorg och döva smärta. Drickandet sker i regel i hemmet och de flesta kvinnor lyckas sköta jobb och dylikt. I kvinnors drickande ingår mycket mer ritualer och de ”belönar” sig själva med alkohol.

Kvinnor som dricker känner ofta stor skam och har lägre självkänsla. De upplever också en större hjälplöshet inför sina problem med alkoholen. En förlängning av den skamkänsla kvinnan känner är att omgivningen inte heller stödjer kvinnan att söka hjälp. De är inte ovanligt att kvinnor hindras av sin partner från att söka hjälp. Trots att det är år 2006 upplevs kvinnors drickande mer skamligt än mäns. Därför är det en längre och svårare process för en kvinna att få hjälp för sitt missbruk. När kvinnor väl söker hjälp har de andra behov än män och de behöver en trygg och mer anonym plats att söka hjälp på.

Missbrukande kvinnors situation förbättras inte av att behöva dela väntrum och vårdplats med män. De mår bättre av att få vistas med andra kvinnor i samma situation och med personal som är inriktade på just kvinnors missbruk.

Mot bakgrund av ovanstående yrkas

*att* landstingsfullmäktige utreder förutsättningarna för att inrätta en akutmottagning inom beroendevården med inriktning på missbrukande kvinnor.

Stockholm den 14 februari 2006

Janne Stefanson

Stig Nyman

Pia Lidwall

Leif Kennerberg

Margaretha Åkerberg

Åke Holmström

Sonia Lunnergård

Inga-Britt Backlund

Aram El Khoury

## Hälsa- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande

### Förvaltningens synpunkter

Under 2005 gjordes totalt sett ca 18 300 besök på de båda nuvarande beroendeakuterna. Kvinnornas andel utgjorde ca 4 200 eller knappt 23 %. På årsbasis innebär detta i snitt ca 11 besök per dygn. Statistiken visar också att besöken fördelar sig olika över dygnet. Totalt sett görs endast 7 besök på de båda akutmottagningarna mellan midnatt och kl 8.00 på morgonen, d v s 3-4 per mottagning. Hur många av dessa 7 som är kvinnor framgår inte av statistiken.

Missbrukande kvinnor som uppsöker beroendeakuterna riskerar att i de gemensamma utrymmena träffa på män som tidigare på olika sätt miss-handlat och utnyttjat dem. För att i så stor utsträckning som möjligt undvika att farliga situationer uppkommer försöker man på de båda nuvarande akutmottagningarna vidta åtgärder för att minska riskerna.

I Beroendecentrum Stockholms nuvarande lokaler på S:t Görans sjukhus finns det för närvarande ingen möjlighet att avskilja kvinnorna från männen i de gemensamma utrymmena som väntrum m m. Vid avgiftning får de naturligtvis egna rum men delar fortfarande de gemensamma ytorna med männen. Det kan dock finnas en möjlighet att använda lokaler på ett annat plan till en liten enhet med 6 vårdplatser för avgiftning av kvinnor. Dessa lokaler används i dag för administration. Detta måste dock bli föremål för särskild utredning.

På Maria Beroendecentrum AB tas kvinnorna redan i dag emot i en särskild del av den korridor som utgör akutmottagningen. Här finns separat toalett och dusch men de delar fortfarande övriga utrymmen med männen.

Mot bakgrund av att gruppen kvinnliga besökare är relativt liten förordar förvaltningen att man i första hand ytterligare undersöker möjligheterna att på de befintliga akutmottagningarna vidta sådana åtgärder att män och kvinnor inte behöver dela utrymmen. Alternativet att inrätta en särskild beroendeakut för kvinnor med dygnet-runt bemanning bör med tanke på kostnaderna aktualiseras först när andra möjligheter prövats.